

Aktuel Ældre- og Sundhedspolitik oktober 2024

Ældreloven risikerer at køre af sporet uden klare krav til kommunerne

Der er nu taget hul på officielle drøftelser mellem forligskredsen af partier vedrørende ældrereformen. Drøftelserne tager udgangspunkt i de høringssvar, som er indsendt fra relevante organisationer og øvrige interessenter.

Ældre Sagen har i denne forbindelse været i pressen med krav til ændringer af det forslag, som har været sendt i høring. Vi ønsker en præcisering af krav til kommunerne med hensyn til samspil med pårørende, klare forventninger til kontinuitet i hjælpen samt krav til transparens i den kommunale beslutningsproces omkring tildeling af hjælp. Der har været positiv respons fra formanden for ældreudvalget, der gerne ser, at der kommer mere inddragelse af og støtte til pårørende med i reformen.

Den offentlige bustransport er nødvendig for at bevare et inkluderende velfærdssamfund og forebygge ensomhed

Ældre Sagen deltog i Folketingets Transportudvalgs høring den 12. september 2024 for at dele perspektiver på, hvordan vi får flere tilbage i den kollektive trafik. Ældre Sagens budskab var, at den kollektive transport er vigtigere end nogensinde, ikke mindst for ældre, men bustrafikken er desværre blevet markant forringet de seneste år med færre ruter og afgang. En forringet kollektiv transport presser flere ud i en afhængighed af private biler, øger ensomheden og gør ældre mere afhængige af deres pårørende. Derfor er der brug for investeringer i busforbindelser og i at fastholde personlig kundeservice. Ikke alle kan benytte digitale tilbud og har derfor behov støtte og hjælp til at navigere i digitale apps, rejseplaner og billetter.

Det nære sundhedsvæsen skal tænkes ind i boligpolitikken

Ældre Sagen støtter op om Danmarks Almene Boligers (BL) ønske om, at de kommende sundhedsrenoveringer i de almene boliger skal styrkes med indsatser fra det nære sundhedsvæsen. Ældre Sagen har deltaget i et samtalepanel arrangeret af Danmarks Almene Boliger om udfordringerne, behovene og potentialerne i de helt borgernære sundhedstilbud. Her leverede vi bl.a. disse budskaber: Langt flere ældre vil

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

gerne blive boende i eget hjem i længere tid, og det kræver, at boligerne kan tilpasses til forskellige behov, både dem, der opstår hen ad vejen, og dem af mere akut karakter.

Når adgangen til plejehjemspladser er begrænset, og flere ældre bliver boende længere tid i egen bolig, vil det medføre, at flere sundhedsbehandlinger mv. også foregår hjemme. Det kræver, at nogle sundhedsydelse rykker tættere på borgerne, og derfor er det nødvendigt at investere i eksisterende boliger, især i tryghedsboliger og bofællesskaber, som kan fremme både den nære sundhed og stærke fællesskaber. Et stærkt samarbejde mellem sundhedsvæsenet, ældreplejen og boligsektoren vil være afgørende for at sikre både forebyggelse og rehabilitering.

Nyt om sundhedsreformen

Regeringen er kommet med sit udspil til en sundhedsreform ”Sundhed tæt på dig”. Det er nu til forhandling i Folketinget med henblik på en endelig aftale om en sundhedsreform sidst på efteråret.

Ældre Sagen har udsendt en pjece til politikere med syv forslag til at forbedre reformen og har ved samme lejlighed fremhævet positivt indhold fra udspillet, som vi gerne ser som del af den endelige aftale. Vi har sammen med Danske Patienter og Danske Handicaporganisationer sendt opråb om at sikre klart ansvar i de foreslåede 17 sundhedsråd under regionerne for at sikre et entydigt myndighedsansvar. Vi har også sendt et fælles forslag om patient- og pårørenderåd.

Ældre Sagen har i forlængelse af regeringens udspil og de politiske forhandlinger deltaget i den livlige politiske debat med nyheder, kommentarer og interviews.

Udspillet omfatter en lang række initiativer og elementer, som Ældre Sagen har arbejdet for igennem længere tid. Det gælder bl.a. bedre adgang til egen læge og speciallæger, egen læge som tovholder for bl.a. ældre med multisygdom, kronikerpakker og patientrettigheder. Ældre Sagen har sat aftryk på reformen ved, at der bl.a. foreslås kronikerpakke til multisyge, og at egen læge skal tilpasse pakke og behandlingsplan efter den enkeltes behov.

Derudover har regeringen foreslået regionale sundheds- og omsorgspladser med faglig kvalitet uden egenbetaling, så midlertidige pladser med sundhedsfaglig indsats overgår til regionerne. Pladser uden brugerbetaling og med tryghed for kvalitet har Ældre

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Sagen arbejdet for igennem længere tid, både lokalt og nationalt, ikke mindst gennem Fælles Indsats.

Ældre Sagen vurderer, at regeringens udspil indeholder klare forbedringer, selvom der fortsat er et par afgørende mangler. Fx at kædeansvaret ikke omfatter ældreplejen, hvorved der er risiko for at miste potentialet for at kunne forhindre indlæggelser med en tidlig forebyggende indsats i den almindelige pleje.

Ældre Sagen har afgivet høringssvar om patientsikkerhed og patienters retssikkerhed

Ældre Sagen har afgivet høringssvar vedr. forslag om ophør af rapportering af utilsigtede hændelser, ophævelse af klageadgang inden for tandbehandling samt ophævelse af klageadgangen for befordring og befordringsgodtgørelse. Ældre Sagen finder forslagene dybt problematiske og frygter, at de foreslåede ændringer, som bundes i planen om at reducere i antallet af årsværk i den statslige administration, vil få negative konsekvenser for patienterne.

Det er påfaldende og inkonsistent, at der i forbindelse med udviklingen af fremtidens sundhedsvæsen lægges stor vægt på potentialerne i, at sundhedssystemet arbejder meget mere systematisk med datadrevet behandling, men at ministeriet samtidig foreslår at fjerne det nationale datadrevne patientsikkerhedssystem. Flere og forskellige former for behandlinger skal i fremtiden finde sted i hjemmet, hvilket øger risikoen for utilsigtede, herunder farlige, hændelser. Det kræver systematisk og strategisk opfølgning på hændelserne i et nationalt forankret patientsikkerhedssystem.

Ministeriet foreslår også at ophæve retten til at klage over afgørelser på patienttransportområdet. Ældre Sagen har set meget uens praksis på dette område og har pointeret, at klageadgangen vedrørende patienttransporter ikke må fjernes.

Desuden foreslår ministeriet at ophæve klageadgangen inden for tandområdet. Til dette har Ældre Sagen bemærket, at tandbehandling er nært knyttet til sygdomsforebyggelse og -behandling, og det kan være forbundet med (store) udgifter at modtage tandbehandling. Derfor er det vigtigt, at patienternes klageadgang ikke forringes.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Lukning af plejehjem i Kerteminde Kommune

I forbindelse med lukning af et plejehjem i Kerteminde og flytning af alle beboere til et nyt plejehjem har Ældre Sagen pointeret, at kommunen skal være særligt opmærksom på, om nogle af beboerne er ramt af demens eller andre sygdomme, som medfører, at de ikke kan give gyldigt samtykke til at flytte. Hvis en beboer ikke er i stand til at give samtykke, skal kommunen sikre, at reglerne om flytning uden samtykke i serviceloven anvendes korrekt. Vi har hørt om lignende problematikker i andre kommuner og har indbragt nogle af sagerne for Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne, fordi det har været uklart, om de pågældende kommuner har overholdt lovgivningen. Vi opfordrer derfor kommunerne til at søge råd og vejledning hos Ankestyrelsen i forhold til flytning af ældre, der ikke kan give samtykke.

Robotstøvsugere breder sig stadig i kommunerne

Ældre Sagen får stadig kendskab til kommuner, som indfører velfærdsteknologi i form af robotstøvsugere, som ældre selv skal anskaffe sig og betale for. Vi har derfor igen pointeret i medierne, at ikke alle ældre har råd til en robotstøvsuger, og at det at bede ældre om at anskaffe en robotstøvsuger - fremfor at fortsætte den bevilgede hjemmehjælp til støvsugning - er en spareøvelse.

Det er Ældre Sagens holdning, at brug af robotstøvsuger skal være frivillig for den enkelte. Ældre skal være trygge ved, at der bliver gjort rent – uanset om man har en robotstøvsuger i hjemmet eller ej. Kommunerne har pligt til at foretage en individuel vurdering af, om den enkelte selv kan betjene en robotstøvsuger, herunder om den pågældende fx kan tømme og rengøre støvsugeren, få robotten ud, hvis den kører fast under sofaen osv.

Flere får afslag på ansøgning om seniorpension

Seniorpensionsordningen gør det muligt for nedslidte at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet op til seks år før folkepensionsalderen, hvis deres arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen.

I september har der været flere historier på TV2 om personer, som har fået afslag på seniorpension på trods af lægelig dokumentation for nedslidning og problemer med helbredet. Ansøgninger om seniorpension behandles af Seniorpensionsenheden under ATP. Historierne på TV2 tyder på en for stram sagsbehandlingspraksis i forhold til

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

lovgivningen, hvilket underbygges af en stigning i antallet af afgørelser (afslag) fra Seniorpensionsenheden, som underkendes af klagemyndigheden.

Ældre Sagen har i medierne bekræftet, at vi kender til problemstillingen fra vores rådgivning, hvor vi får henvendelser fra medlemmer, der får afslag på seniorpension på trods af lægelig dokumentation for nedslidning og problemer med helbredet. Vi har betonet seniorpensionens vigtighed i det danske pensionssystem i forhold til at sikre nedslidte en værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Vi har efterlyst politisk handling for at sikre, at praksis på området ikke skrider. Beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen er efterfølgende kaldt i samråd om sagen.

Kritik af ATP

Der har været massiv kritik af ATP i medierne. Kritikken går på, at ATP leverer et for dårligt afkast. Bl.a. nævnes det, at ATP's formue er faldet med 250 mia. kr. siden 2021. På den baggrund har tænketanken CEPOS – med opbakning fra finanseksperter og flere oppositionspartier – efterlyst en total ændring af ATP, herunder større valgfrihed for den enkelte til at bestemme, hvilket pensionselskab der skal forvalte opsparingen. Ældre Sagen har tidligere været ude og forsvare ATP, og det er vi parate til at gøre igen. Det er der flere årsager til:

For det første leverer ATP et andet produkt end de private pensionselskaber – nemlig en garanteret livsvarig pension. Det vil sige, at man som pensionist er sikker på, hvad man får i ATP resten af sit liv, mens udbetalinger fra private pensionselskaber kan svinge fra år til år. Vi mener, at pensionsopsparingen hos ATP og de private selskaber supplerer hinanden godt.

For det andet har ATP de laveste omkostninger i branchen. Hvis man gør ATP frivillig, vil man ikke kunne levere et pensionsprodukt lige så billigt og effektivt, som det sker i dag.

Vi kan ikke vurdere, om der findes en bedre investeringsmodel, der kan give garanti for en livsvarig pension, men det er ikke rimeligt at kritisere ATP's model ud fra udviklingen i formuen. ATP's formue afhænger af nutidsværdien af de fremtidige garanterede pensionsbetalinger, som igen afhænger af renten. Det kan give store udsving i formuen af regnskabsteknisk karakter, som ikke betyder noget for den enkelte pensionist.